

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 20 juni 2007

Mål nr

T 1839-04

KLAGANDE

Handelsbanken Finans Aktiebolag, 556053-0841
106 35 Stockholm

Ombud: Advokat MJ

MOTPART

HS

Ombud: Jur kand AO

SAKEN

Ersättning för lös egendom

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Hovrätten ö ver Skåne och Blekinges dom den 29 mars 2004 i mål T 2046-03

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen undanröjer hovrättens dom och återförvisar målet till hovrätten för vidare handläggning.

Det ankommer på hovrätten att pröva parternas yrkanden om ersättning för rättegångskostnader i Högsta domstolen.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Handelsbanken Finans Aktiebolag har yrkat att Högsta domstolen återförvisar målet till hovrätten eller fastställer tingsrättens dom, befriar bolaget från skyldigheten att utge ersättning för rättegångskostnader i tingsrätten och hovrätten samt tillerkänner bolaget ersättning för sina kostnader där.

HS har bestritt ändring.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i Högsta domstolen.

SKÄL

Frågan i målet är om en kreditgivare som begärt verkställighet av en exekutionstitel avseende en fordran på grund av konsumentkreditköp är förhindrad att härefter återta den vara som sålts till kredittagaren med återtagandeförbehåll.

I 27 § första stycket konsumentkreditlagen (1992:830) föreskrivs att, om en kreditgivare utnyttjar en rätt att återta en vara som sålts med förbehåll om återtagande, en avräkning skall göras mellan honom och köparen. Om vid denna avräkning kreditgivaren tillgodoräknas ett större belopp än köparen, får enligt 28 § tredje stycket samma lag kreditgivaren inte kräva ut mellanskillnaden (restskulden) i annat fall än då varan minskat väsentligt i värde genom att köparen vanvårdat varan.

Regeln om att restskulden inte får krävas ut är tvingande. Bestämmelsen tillkom på grundval av ett förslag från Kreditköpskommittén, som till stöd för sitt förslag anförde att restskulden i regel ändå inte krävdes ut eftersom gäldenären bedömdes sakna utmätningsbara tillgångar (SOU 1976:63 s. 180 f.). I propositionen anfördes att det förväntades att bestämmelsen skulle få betydelse för vilka typer av varor som återtagandeförbehåll skulle användas vid och för utformningen av kreditvillkoren (se prop. 1976/77:123 s. 133 f.).

Stöd för att kreditgivarens rätt att återta varan förfaller om kreditgivaren först resultatlöst sökt utfå hela kreditfordran från gäldenären saknas däremot i konsumentkreditlagen och en sådan ordning skulle snarast stå i strid med

allmänna rättsgrundsatser. Den säkerhet för kreditfordran som återtagandeförbehållet är avsedd att utgöra oavsett storleken av den består således även i det fallet att kreditgivaren valt att först söka utkräva betalning för sin fordran från gäldenären personligen.

Handelsbanken Finans är efter subrogation innehavare av en kreditfordran mot FE grundad på dennes köp av en motorcykel. Sedan bolaget sagt upp krediten till full betalning inom trettio dagar på grund av uteblivna betalningar erhöll bolaget ett utslag i mål om betalningsföreläggande mot FE rörande sin fordran. Bolaget ansökte om verkställighet av utslaget, men erhöll inte full betalning. FE hade en tid dessförinnan sålt motorcykeln till HS, varefter den enligt HSs uppgift stulits. Bolaget har i målet yrkat att HS skall utge värdet av motorcykeln till bolaget.

Bolagets talan mot HS grundas på den med FE avtalade återtaganderätten samt på att HS inte varit i god tro vid förvärvet. Såsom framgår av det föregående skulle inte bestämmelserna i konsumentkreditlagen ha utgjort något hinder mot att bolaget hade utnyttjat sin återtaganderätt mot FE om denne hade haft motorcykeln i behåll. Kreditavtalet kan inte tolkas på så sätt att det föreligger ett avtalat hinder mot att bolaget utnyttjar sin rätt att återta varan för att tillgodogöra sig sin fordran först efter det att bolaget sökt betalning från kreditgäldenären. Rätten att återta motorcykeln har inte heller upphört redan genom att FE har överlåtit denna till HS.

För att bolaget skall vinna framgång med sin talan förutsätts emellertid att HS vid förvärvet av motorcykeln inte var i god tro rörande FEs rätt att

överlåta den. Då denna fråga inte har prövats av hovrätten bör målet återförvisas dit.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Johan Munck, Dag Victor, Ann-Christine Lindeblad, Ella Nyström och Kerstin Calissendorff (referent)
Föredragande revisionssekreterare: Christer Thornefors